FAIR CLIMATE FUND

CO2-VOETAFDRUK REDUCEREN

IN 4 STAPPEN NAAR HET BESTE RESULTAAT

INHOUDSOPGAVE

ONZE UITDAGING, ONZE OPLOSSING 1

STAP 1: C02-VOETAFDRUK BEPALEN 2

STAP 2: DOELEN BEPALEN 6

STAP 3: REDUCEREN 7

STAP 4: COMPENSEREN 7

BEST PRACTICES 9

CONCLUSIE..... 15

“Met deze white paper helpen wij jou om in vier stappen je CO2-voetafdruk te reduceren.

Zo draag je met jouw bedrijf bij aan het klimaatakkoord van Parijs.“

ONZE UITDAGING, ONZE OPLOSSING

Klimaatverandering treft ons allemaal. Denk aan onvoorspelbare regenval, overstromingen en extreme droogte. Als we willen voorkomen dat we steeds harder getroffen worden door klimaatverandering, moeten we nú in actie komen.

Het akkoord van Parijs (2015) is hiervoor onze belangrijkste leidraad: tijdens dit akkoord spraken 195 landen af dat de grens in ieder geval bij maximaal 2 graden opwarming ligt en dat we ernaar moeten streven deze te beperken tot 1,5°C. Dit betekent dat we de uitstoot van broeikasgassen als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen steeds verder zullen moeten inperken. In 2050 moet de netto-uitstoot nul zijn. Een forse opgave die verregaande maatregelen vereist voor iedere sector en ieder bedrijf.

Tegelijk biedt CO2-reductie ook kansen voor het bedrijfsleven: denk aan het reduceren van kosten, het verminderen van risico's en de ontwikkeling van nieuwe toekomstbestendige businessmodellen.

Steeds meer bedrijven willen hun bijdrage leveren aan het Parijs akkoord. Maar: hoe pak je dat nou aan als bedrijf? In deze white paper vind je ons 4-stappenplan voor het reduceren van de CO2-voetafdruk van jouw bedrijf:

1. CO2-voetafdruk bepalen
2. Doelen bepalen
3. Reduceren
4. Compenseren

STAP 1: CO2-VOETAFDRUK BEPALEN

Wil je als bedrijf meewerken aan de klimaatdoelstellingen en je broeikasgassen reduceren? Dan moet je eerst weten hoeveel broeikasgassen je eigenlijk uitstoot en waar in het bedrijf dat gebeurt. Een CO2-voetafdruk kan je daarbij helpen.

METEN IS WETEN

Een CO2-voetafdruk van een bedrijf bestaat uit alle broeikasgassen die het bedrijf uitstoot in een jaar tijd. Voor de berekening van de CO2-voetafdruk worden alle broeikasgassen omgerekend naar CO2-equivalenten. Zo zijn methaan en lachgas voorbeelden van gassen die ook bijdragen aan de opwarming van de aarde. Een ton uitgestoten methaan staat gelijk aan ongeveer 25 ton CO2e.

WAT IS JE SCOPE?

Wanneer je je CO2-voetafdruk berekent, dien je de grenzen van je CO2-voetafdruk te bepalen. Kies je voor de CO2-voetafdruk van de hele organisatie of wil je alleen de CO2-voetafdruk van een product, dienst of evenement berekenen? Kortom, het is belangrijk dat je de reikwijdte, ofwel scope, van jouw verantwoordelijkheid bepaalt.

Er zijn verschillende methodieken die je kunnen helpen bij het bepalen van je CO2-voetafdruk en de bijbehorende scopes. Het GreenHouse Gas (GHG) Protocol[1] is een van de meest gebruikte methoden en onderscheidt drie verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas:

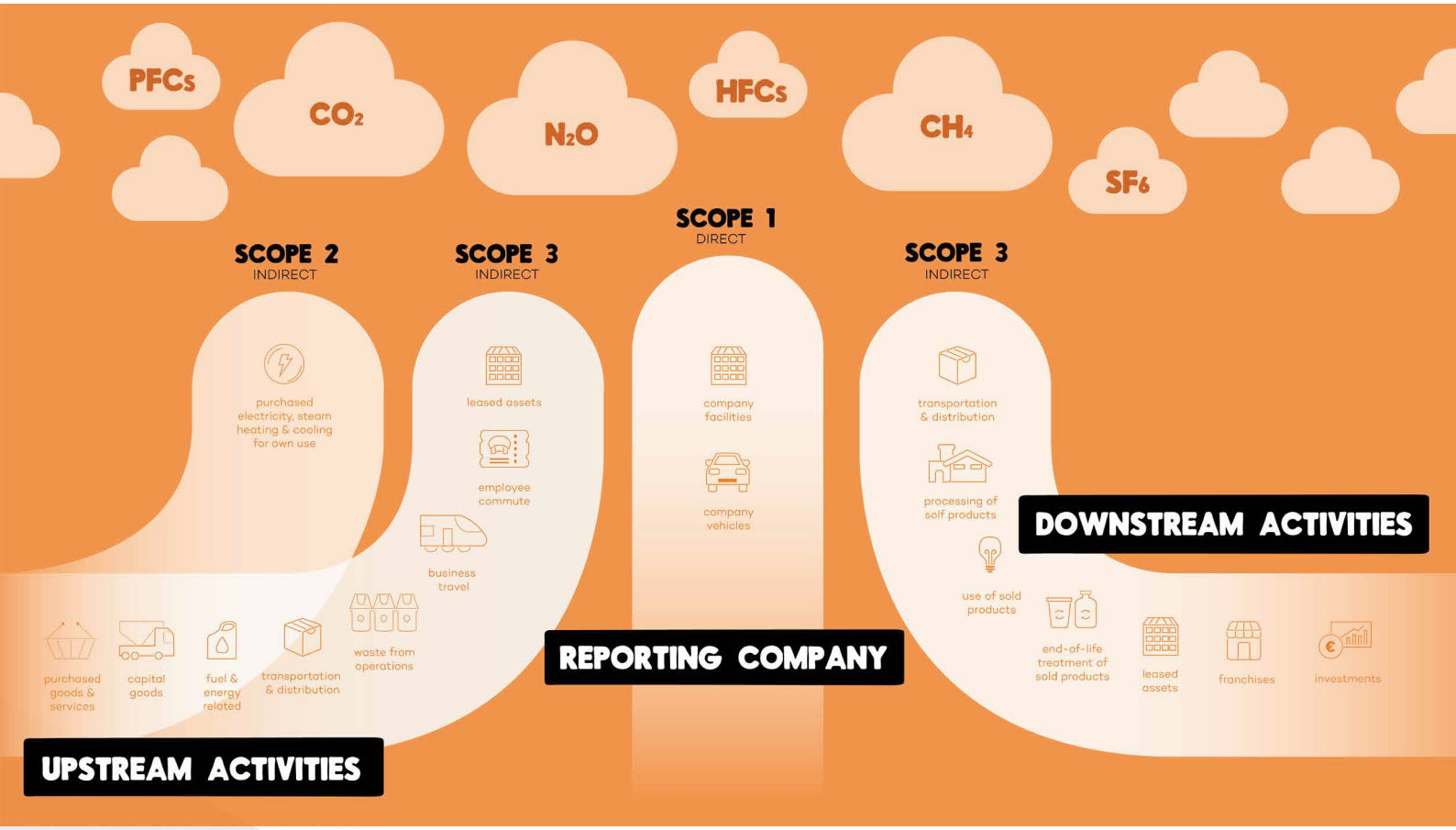

Scope 1: directe CO2-uitstoot, veroorzaakt door eigen bronnen binnen de organisatie. Hier gaat het alleen om de uitstoot door eigen gebouw-, vervoer- en productie gerelateerde activiteiten. Denk hierbij aan eigen dieselgeneratoren en gasverbruik voor verwarmingsinstallaties, eigen (vracht)auto's of de toepassing van koelvloeistof in koelapparatuur en klimaatinstallaties.

Scope 2: hier gaat het om de indirecte uitstoot van CO2 door opwekking van ingekochte en verbruikte elektriciteit of warmte. Als organisatie gebruik je deze energie intern, maar wek je deze niet intern op. Die opwekking vindt ergens anders plaats, bijvoorbeeld in een elektriciteitscentrale.

[1]Het GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard biedt vereisten en richtlijnen voor bedrijven en andere organisaties die een inventaris van broeikasgasemissies op bedrijfsniveau opstellen.

Scope 3: indirecte uitstoot van CO2 ten behoeve van je eigen organisatie, veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van een andere organisatie. Het gaat hier om uitstoot in de keten waar je zelf weinig directe invloed op kan uitoefenen. Denk bijvoorbeeld aan uitstoot veroorzaakt door de productie of winning van ingekochte grondstoffen of materialen en uitbestede werkzaamheden zoals goederenvervoer. Ook indirecte uitstoot als gevolg van zakelijk verkeer met privévoertuigen en zakelijk vliegverkeer hoort bij scope 3.

Tip: Voor de berekening van scope 3-emissies van een complex product of complexe dienst kan je het beste een zogenoemde Life Cycle Assessment laten uitvoeren. Hiermee wordt de hele levenscyclus van een product of activiteit bekeken. Van de winning van grondstoffen via productie en gebruik tot en met afvalverwerking. Oftewel: van de wieg tot het graf.

Het is duidelijk dat de activiteiten die vallen onder scope 1 en scope 2 toe te schrijven zijn aan de eigen organisatie. Een organisatie neemt dan het volledige energieverbruik mee zoals dit ook op de energierekening terug te vinden is. De meeste bedrijven nemen ook verantwoordelijkheid voor de zakelijke vliegkilometers, zakelijke kilometers in een privéauto en woon-werkverkeer uit scope 3. Dit omdat zij hierop direct invloed kunnen uitoefenen.

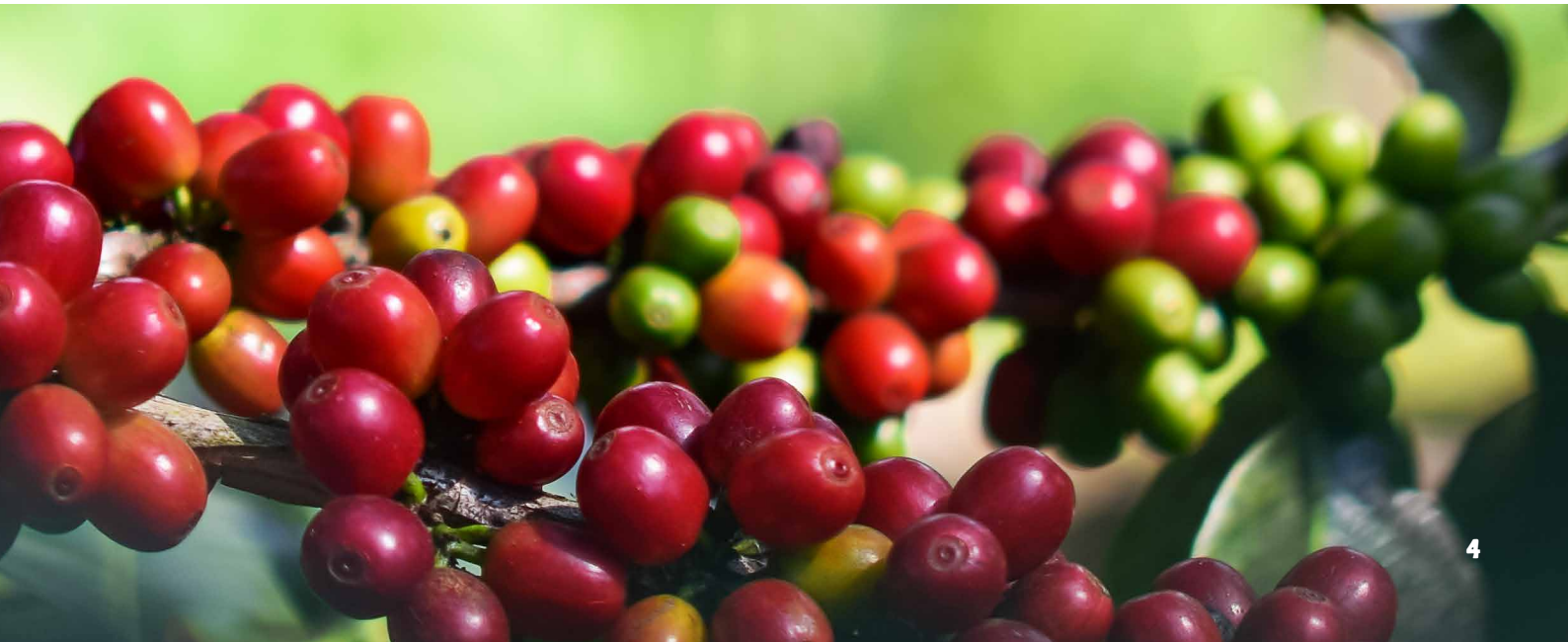

VERBORGEN IMPACT

Bij de CO2-voetafdruk berekening volgens het GreenHouse Gas Protocol wordt de directe en indirecte CO2-uitstoot door het verbruik van fossiele brandstoffen onderverdeeld in scope 1,2 en 3 emissies. Bij deze berekening moeten we rekening houden met een aantal blinde vlekken. Deze noemen we de Verborgen Impact.

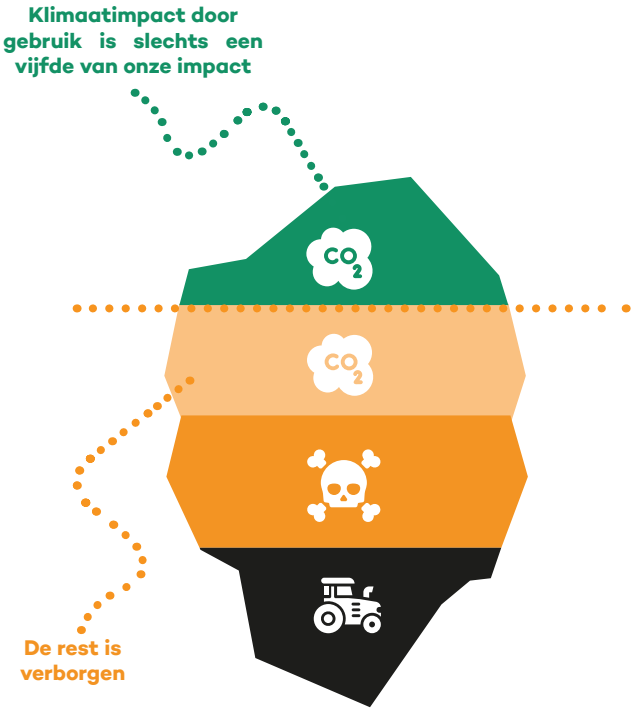

Zo zijn er nog veel andere onderwerpen die impact hebben op het klimaat. Denk aan het gebruik van landbouwgrond, grondstoffen, chemische producten etc. Bij de berekening volgens het GHGP worden deze vaak niet meegewogen. Daarnaast worden veel producten in ontwikkelingslanden geproduceerd en wij zien niet wat de klimaatimpact (en milieu en sociale impact) is van deze productie.

Tenslotte hebben bedrijven een historische CO2-uitstoot. Vanaf de start van het bedrijf is er onbewust bijgedragen aan de problemen waar we nu voor staan. Dit wordt in de meeste gevallen niet meegewogen in de berekening van de CO2-voetafdruk van het bedrijf waardoor een ‘klimaatneutrale claim’ in een ander daglicht komt te staan.

Kortom: als je deze verborgen impact voor je bedrijf inzichtelijk maakt, kun je veel effectiever verduurzamen. Meer weten over ‘De verborgen Impact’ zie www.thinkbigactnow.nl

EMISSIEFACTOREN

Naast het gebruik van een methodiek om de scope van je CO2-voetafdruk te bepalen, zijn ook emissiefactoren van belang bij het berekenen van je CO2-voetafdruk. Een CO2-emissiefactor is een uitstootwaarde die toegekend wordt aan een eenheid brandstof of een bepaalde activiteit. Zo zijn er emissiefactoren voor het bepalen van de CO2-uitstoot van een liter benzine, van het verbruik van stroom of gas of van transportkilometers. Om discussie en verwarring over CO2-emissiefactoren te voorkomen, hebben SKAO, Stimular, Connekt, Milieu Centraal en de Rijksoverheid samen met diverse experts een uniforme lijst opgesteld: www.co2emissiefactoren.nl.

STAP 2: DOELEN BEPALEN

Bij het invullen van de klimaatstrategie en daarmee ook de uiteindelijke claim van je bedrijf is het van belang om heldere doelen voor ogen te hebben. Denk hierbij aan een vraag als: wanneer wil ik CO2-neutraal zijn?

Wil je je als bedrijf aansluiten bij de doelstellingen van Parijs, dan is het duidelijk dat je naar een netto nul uitstoot in 2050 of eerder gaat toewerken.

Doelstellingen die afgestemd zijn op de doelstellingen van Parijs en de klimaatwetenschap noemen we ook wel Science Based Targets.

En voor de bedrijven die nog verder willen gaan: je kan er zelfs voor kiezen om je historische impact mee te nemen. Vanaf de start van je bedrijf heb je een CO2-voetafdruk. De CO2-uitstoot vanaf die start tot aan het moment waarop de nulmeting plaatsvindt, noem je ook wel de historische CO2-voetafdruk.

STAP 3: REDUCEREN

Als je je energieverbruik en CO2-uitstoot in kaart hebt, kun je deze als basis gebruiken voor reductie. Je kan dan gaan bepalen wat de belangrijkste en meest rendabele kansen zijn om je CO2-uitstoot te verminderen. Bijvoorbeeld door actie te ondernemen op het reisgedrag van je personeel, maar denk ook aan acties die gericht zijn op je bedrijfshuisvesting en bedrijfsvoering, zoals isolatie of het gebruik van groene stroom.

Het is makkelijker om de CO2-uitstoot te reduceren van je eigen directe en indirecte bedrijfsactiviteiten. Maar ook op de uitstoot van activiteiten van een andere organisatie in je keten kan je invloed uitoefenen. Kijk bij inkoopbeslissingen bijvoorbeeld niet alleen naar prijs en kwaliteit, maar ook naar duurzaamheidsaspecten.

STAP 4: COMPENSEREN

Afhankelijk van je doelstellingen kan je je resterende CO2-uitstoot compenseren via gecertificeerde CO2-reductie projecten. Bijvoorbeeld met projecten die zich richten op schonere kookoplossingen voor huishoudens in ontwikkelingslanden of herbebossingsprojecten. Deze CO2-reductieprojecten bieden ontwikkelingsvoordelen die variëren van gezondheid en levensonderhoud tot behoud van biodiversiteit en gendergelijkheid.

KIES VOOR DE JUISTE CO2 COMPENSATIEPROJECTEN

Wil je de resterende CO2-uitstoot van je bedrijf compenseren? Zorg dan dat je kiest voor een compensatieproject van goede kwaliteit. Het bedrijf dat jou helpt met het opzetten van jouw CO2-reductie plan kan je hierbij helpen.
De volgende uitgangspunten helpen bij de selectie van een kwalitatief goed CO2-compensatieproject:

-**De CO2-reductie moet echt plaatsvinden:** Zorg altijd dat er een onafhankelijke organisatie is die toeziet op de CO2-uitstoot die werkelijk wordt gereduceerd. Is die er niet? Dan kun je er niet vanuit gaan dat de reductie die geclaimd wordt met de gekochte CO2-credits ook echt klopt.

-**CO2-reductie moet permanent zijn:** Sommige CO2-compensatieprojecten realiseren pas in de toekomst CO2-compensatie. Denk aan de aanplant van bomen. Echter kunnen bomen in de tussentijd worden gekapt of verdwijnen door bosbranden. CO2-projecten van goede kwaliteit houden hier rekening mee en zorgen voor permanente reductie van CO2-uitstoot.

-**De CO2-reductie moet additioneel zijn:** Een handige manier om hierachter te komen, is door uit te zoeken hoe het project wordt gefinancierd. Wordt het project alleen gefinancierd door de afnemers van CO2-credits? Dan kun je ervan uitgaan dat de CO2-reductie 100% additioneel is. Zijn er andere (grote) bronnen van financiering? Dan zou het project ook zonder de inkomsten van de CO2-credits kunnen worden uitgevoerd.

De Gold Standard en Fairtrade gecertificeerde projecten van FairClimateFund zijn 100% additioneel en bieden echte en permanente CO2-reductie. Wij zorgen dat jouw investering maximaal ten goede komt aan kwetsbare huishoudens die getroffen worden door klimaatverandering. Wij doen dit op een eerlijke, transparante en impactvolle wijze. Meer informatie vind je op onze website.

BEST PRACTICES - PEEZE

WIE

Peeze: een Arnhemse koffiebranderij met grote ambities. Peeze wil goede koffie herdefiniëren. Want: je kan alleen écht goede koffie maken als het hele proces van koffie maken goed is. Als je goed bent voor zowel de boeren als onze planeet. Peeze's doel? Van eerlijke koffie de norm maken. Dit doet Peeze door nauw samen te werken en persoonlijk betrokken te zijn in het hele koffieproces. Op deze manier wil de koffieleverancier van de koffiesector een betere plek maken. Koffie kan eerlijker. Moet eerlijker. En daar zijn ze bij Peeze dagelijks mee bezig.

STAP 1: CO2-VOETAFDRUK BEPALEN

De toekomst van koffie staat op het spel. Het klimaat wordt steeds extremer en onvoorspelbaarder. Dit zorgt voor tegenvallende oogsten en teruglopende groeigebieden. Als we zo doorgaan zullen in 2050 de groeigebieden voor koffie zijn gehalveerd. Maar: niet alleen heeft het veranderende klimaat een grote impact op de koffiesector, ook de koffiesector zelf zorgt voor veel CO2-uitstoot omdat er zulke grote volumes aan koffie worden gedronken. Daarom onderneemt Peeze diverse stappen als het aankomt op klimaat. Als eerste stap heeft Peeze, samen met onderzoeksbureau Ecofys, de CO2-voetafdruk van het bedrijf in kaart gebracht.

Activiteiten	Oogst	Verwerking	Transport	Branden	Distrubutie	Totaal
Co2 emissie (kg Co2/kg)	1,448	0,308	0,293	0,204	0,105	2,358

BEST PRACTICES - PEEZE

SCOPE BEPALEN

Peeze voelt zich verantwoordelijk voor de CO2-uitstoot in de koffieketen tot en met de bezorging van de koffie bij de klant.

STAP 2: DOEL BEPALEN

De Fairtrade gecertificeerde koffie van Peeze is volledig klimaatneutraal: CO2-uitstoot vanaf de plantage tot en met de levering aan de klanten wordt gecompenseerd. Maar Peeze gaat graag nog een stapje verder in de toekomst: een koffie met een klimaatpositieve impact. Deze maand lanceert Peeze daarom een nieuwe koffie met aantoonbaar eerlijke prijzen voor de koffieboeren, een 100% recyclebare verpakking en een positieve klimaatimpact vanaf de plantage tot en met consumptie.

STAP 3: REDUCEREN

Het branden van koffie kost veel energie en bij dit proces komt doorgaans veel CO2 vrij. Daarom ontwikkelde Peeze in 1994 (samen met Probat) een unieke milieuvriendelijke koffiebrander die vandaag de dag in nieuwe branderijen de standaard is. Onder andere door het hergebruik van warme lucht die vrijkomt tijdens het brandproces lukt het Peeze om 50% minder energie te gebruiken dan de conventionele koffiebranders. Ook interessant: dankzij een slimme cycloontechniek verbruikt Peeze fors minder water tijdens het branden.

Peeze zoekt continu naar manieren om de CO2-uitstoot verder te reduceren. Zo maakt de branderij bijvoorbeeld gebruik van 100% natuurstroom, opgewekt door een windmolen in Ede. Daarnaast worden particuliere bestellingen zoveel mogelijk per fietskoerier bezorgd en wordt actief gewerkt aan elektrificering van het wagenpark.

STAP 4: COMPENSEREN

De CO2-uitstoot die Peeze (nog) niet kan reduceren, compenseert het bedrijf. Zo wordt het aardgasgebruik sinds 20 jaar gecompenseerd via vrijwillige CO2-compensatie. De CO2-uitstoot die Peeze veroorzaakt met afval, transport, energie- en papierverbruik compenseert het bedrijf met Gold Standard/ Fairtrade Carbon Credits. Deze worden gecreëerd met een cookstove-project in een van de koffieketens van het bedrijf: op de koffieplantages in Ethiopië. Dit project creëert niet alleen Carbon Credits, maar draagt ook bij aan de energietransitie in het land en verbetert de gezondheid en gendergelijkheid van de lokale gemeenschap.

Meer informatie: www.peeze.nl

BEST PRACTICES - ARCADIS

WIE

Arcadis. Dit Nederlandse ingenieurs- en adviesbureau bestaat sinds 1888. Het begon met een groep Nederlandse boeren die besloten om samen te werken voor het ontginnen van 'woeste' gronden en het aanleggen en onderhouden van bossen en grondverbeteringswerken. Anno 2020 delen de ruim 2000 adviseurs, ingenieurs en projectmanagers van Arcadis nog steeds dezelfde passie als de boeren uit 1888: improving the quality of life.

STAP 1: CO2-VOETAFDRUK BEPALEN

Arcadis bracht haar CO2-voetafdruk in kaart en ontdekte dat deze voor meer dan negentig procent wordt bepaald door mobiliteit: reizen met de auto, het vliegtuig en de trein.

SCOPE BEPALEN

Arcadis wil graag koploper zijn op het gebied van duurzaamheid. Naast het reduceren van haar eigen CO2-voetafdruk, heeft Arcadis grote impact op duurzaamheid via projecten die zij voor klanten uitvoert.
Mooie voorbeelden hiervan zijn: Wonder-woods, een duurzame woontoren met plaats voor 10.000 bomen en struiken en de herontwikkeling van het station Driebergen – Zeist. Dit station maakt de verbinding met de groene omgeving gemakkelijker.

STAP 2: DOEL BEPALEN

Arcadis gaat voor een klimaatneutrale bedrijfsvoering.

STAP 3: REDUCEREN

Als bedrijf doet Arcadis er alles aan om de CO2-uitstoot als gevolg van reizen te reduceren. Zo verplaatste in 2019 het laatste grote kantoor naar een stationslocatie en heeft iedere werknemer van Arcadis een NS-Business Card waar zeventig procent van alle werknemers gebruik van maakt. Ook werkt Arcadis aan een app voor werknemers om hun mobiliteit te tracken. Hiermee wordt duurzaam reisgedrag beloond.

BEST PRACTICES - ARCADIS

STAP 4: COMPENSEREN

De CO2-uitstoot die Arcadis nog niet kan reduceren, compenseert zij met Gold Standard gecertificeerde CO2-credits van FairClimateFund.

Door het compenseren, krijgt CO2-uitstoot een prijs. Dit stimuleert Arcadis om naar CO2 te kijken als een kostenpost. En daarmee maken ze hun business case voor CO2-reductie gezonder.

Meer informatie: www.arcadis.com

BEST PRACTICES - SECRID

WIE

Secrid: producent van wallets. In 2009 lanceerde Secrid de Cardprotector met de visie om mensen anders te laten kijken naar de inhoud van hun broekzak. Nu, ruim tien jaar later, zijn de wallets van Secrid een must-have en wereldwijd in meer dan 70 landen verkrijgbaar. Secrid hoeft niet de grootste te worden, maar wil wel de beste en mooiste zijn.
De producten van Secrid zijn ontworpen met het oog op een lange levensduur. Daarnaast worden de producten efficiënt, lokaal en met behulp van sociale werkplaatsen geproduceerd. Deze aanpak beperkt de CO2-uitstoot gedurende de hele levenscyclus van Secrid's producten.

STAP 1: CO2-VOETAFDRUK BEPALEN

Samen met de milieuspecialisten en softwaretools van Ecochain berekende Secrid de impact van de productieketen en het bedrijf op milieu en natuur. Zo ontdekten ze dat de productie van leer hun grootste bron van impact is. Ook de productie van de aluminium profielen voor de wallets heeft een groot aandeel in de milieu-impact van het productieproces.

SCOPE BEPALEN

Secrid kiest ervoor om milieuwinst te behalen door te kijken naar het onwerp van zijn producten en door te streven naar de meest efficiënte productie.

STAP 2: DOEL BEPALEN

Secrid is onlangs onderdeel geworden van The B Corp Climate Collective waarin het bedrijf zich committeert aan de reductie van CO2 die past bij een toekomst waarin we de opwarming van de aarde willen beperken tot 1,5 graad. B Corp noemt dit Net Zero by 2030.
Secrid streeft ernaar om de CO2 uitstoot dusdanig te reduceren, zodat ze in 2030 maximaal 25% moeten compenseren t.o.v. van de baseline in 2019.

Tenslotte wil Secrid zijn reductieplannen gaan toetsen aan de hand van het Science Based Targets Initiative.

BEST PRACTICES - SECRID

STAP 3: REDUCEREN

Omdat de productie van leer de grootste impact heeft op milieu en natuur kijkt Secrid naar alternatieven. Tegelijkertijd weet Secrid ook dat leer een essentieel materiaal is om een zo lang mogelijke levensduur van hun product te kunnen garanderen. Dat is waar duurzaamheid in eerste instantie om moet draaien. Daarom focust het bedrijf nu voornamelijk op het verbeteren van de leerproductie en het verminderen van afval om zo de impact op milieu en natuur te verkleinen.

Aluminium heeft ook een groot aandeel in de milieu-impact van het productieproces. Secrid probeert haar ontwerpers daarom te motiveren om actief na te denken over upcycling. Hierdoor belanden er geen afgekeurde aluminium profielen meer bij het afval. Door steeds op zoek te gaan naar manieren om de productie van afval te elimineren werken ze naar een Zero Waste Supply Chain.

STAP 4: COMPENSEREN

Ongeacht welke stappen Secrid neemt om het bedrijf verder te verduurzamen, de productie heeft (voorlopig) impact op het milieu. Om die reden heeft Secrid de afgelopen jaren ruim 9.000 tons CO2 gecompenseerd.

Voor de komende jaren heeft het bedrijf besloten: we willen niet alleen CO2-neutraal zijn, maar ook CO2-positief. Dus, meer compenseren dan we uitstoten.

Meer informatie: www.secrid.com

CONCLUSIE

Wil je met je bedrijf een bijdrage leveren aan het klimaatakkoord van Parijs door je CO2-voetafdruk te verkleinen? Maar heb je geen idee waar je moet beginnen? Het 4-stappenplan in deze white paper - 1) CO2-voetafdruk bepalen, 2) doelen bepalen, 3) reduceren en 4) compenseren - helpt je om een realistisch doel te stellen en concrete stappen te ontwikkelen om je doel ook daadwerkelijk te realiseren.

Alhoewel de basis van de aanpak voor alle bedrijven hetzelfde is, leren de best practices ons dat de uitwerking van het stappenplan verschilt per bedrijf. Waar Arcadis bijvoorbeeld de grootste winst haalt uit de verduurzaming van het reisgedrag van haar medewerkers, speelt bij Peeze de verduurzaming van de productieketen weer een grotere rol.

Als je aan de slag gaat met het reduceren van je CO2-voetafdruk, zorg dan dat je transparant bent in je communicatie. Geef bijvoorbeeld aan voor welke activiteit binnen je bedrijf je een CO2-voetafdruk berekent en over welke periode je de CO2-voetafdruk berekent. Licht ook toe in welke scope de activiteiten vallen: eigen activiteiten (scope 1), afname energie van derden (scope 2) of een activiteit door andere partijen in de waardeketen (scope 3).

Tenslotte is het goed om je te realiseren dat je er niet alleen voor staat. Zo zijn er verschillende instrumenten in omloop die je kunnen helpen om de CO2-voetafdruk van je bedrijf te bepalen. Op de website van FairClimateFund vind je een calculator om je CO2-voetafdruk te bepalen, maar ook de milieubarometer van Stimular of de online calculator van het Klimaatplein zijn goede tools. Ook kan FairClimateFund je helpen met advies over CO2-reductie, het opstellen van een klimaatstrategie, het uitvoeren van life cycle analyses en natuurlijk bij de keuze voor de beste compensatieprojecten.

Wil je aan de slag met CO2-reductie en heb je hierbij hulp nodig? Neem dan contact op met:

FairClimateFund
Marcel Spaas
T: 030-234 8203
E: spaas@fairclimatefund.nl